Épp akkor az órában, amikor Fülöp Simon doktor szíve utolsót dobbant, ugyanakkor olvasták templomainkban az Írás igéjét, mely Izrael vezetőinek, a vezérlő [illegible] bíráinak szóló törvényt hirdette, melynek kezdő igéje [illegible] akkor a [illegible] jól kifejezé [illegible] [illegible] az igazságot, mindig csak az igazságot kövesd. Ne hajlítsd el a jogot, ne keresd meg a törvényt, ne részrehajlással, ne tekintélyeknek kedvelő szava, sem ajándékok csábítására, de mindig csak az igazságot kövesd, mely szó a Biblia nyelvében egész fogalomkört fejez ki s mint sugárkéve világítja az életet, mely a lelkiismeretesség, a kötelességtudás, a feltétlen megbízhatóság, a rendíthetetlen meggyőződéshűség fényszálaiból van egybeszőve. Ezt olvasták az órában a templomi értekezésekben, melynek vezetője volt az elköltözött, épp abban az órában, amikor a halállal vívódott, mintha maga az Írás nyomta volna a befejezett életre a szent pecsétet. Mert ilyen volt a ki vezérlet, [illegible] nagy ölt, aki semmiféle tekintettel nem tudott megalkudni az élete célja, igazság rovására. — De különös véletlen az is, hogy népszerű történeteinkben a mult felejthetetlenei a kiváló vezetők végtelen hosszú során tündökölnek ki életművükkel, nevükhöz fűződő jelzőkkel, de az „igazságos" jelzővel, mely a mi nyelvhasználatunkban a teljes megbízható karaktert fejezi ki, a végtelen hosszú névsorban csak kettő tündökölt ki időszámításunk előtt a 4. és 2. századból, s mindakettőt Simonnak hívták. Amíg nem [illegible] a történet senkinek e jelzőt, mert Izrael tanítóinak szemében az igazságosság, a megbízható becsületesség nem érdem, mely dicséretre tarthat számot, hanem olyan kötelesség, melynek elmulasztásával élet nevét szentségteleníti meg a vezető. Nem is dicsérni akartalak, elköltözött barátom, tanítói jellemed koporsódnál, kifejezést adni közösségünk veszteségének s családod fájdalmának, de egyben áldani a Gondviselést, amiért elkészen adatott, hogy a felekezet egyetemes jelen szomorú napjaiban, amikor előítélet hálóját vetik ki minden élő ellen, de a halottal szemben nem köti meg az ítéletet semmi gyarló, olyan makulátlan életet alkothatott, mint ami F. Simoné. Valamennyien tanúi vagytok, s tudjátok, hogy 24 évi szolgálata az egyesült egyházközségnek hosszú ideje alatt fájdalom nagyon sok viharban állott, de egyetlen egyszer sem fordult elő, hogy bírálatában az elköltözött életművét csak felekezeti nézőpontból értékelték volna. Egész lényével mutatta, hogy aki az életben csak az emberi nézőpontjából értékelte embertársait, a halálban, a hitvallás legsem[illegible] sebb pillanataiban az igaz emberi [illegible] egyéb tekintetek is vezéreljenek. Ám a jelen napok kényszerítenek arra, hogy F.-S.-t mint zsidó értékeljük hivatásában.

Az első, kit „az igazságos" jelzővel érdemesített fel a történet, Simon a főpap volt. Róla azt jegyezték fel az évkönyvek, hogy amikor Macedóniai Nagy Sándor meghódította Perzsiát, melynek hűbérországa volt a Szentföld, s a világhódító serege megjelent Palesztina határán, melynek a jeruzsálemi fővárosból a meghódolásra, akkor Simon a főpap a világhódító elé lépett s mondá: hogy a Te hatalmad elől, [illegible] ellenkezünk, tőled függ életünk, de [illegible] nem [illegible], mert a perzsa királynak fogadtunk hűséget, Izrael soha nem vált hűtlenné urához sohasem. Ki tud F. S. életében egyetlen adatot is, mely azt tanúsítaná, hogy bármely pillanatban is hűtlen lett volna hazájához, a hon törvényeihez, közintézményei-

bármily alkotóghoz, ami az ország közjavát szolgálja? Mindenjegyen tudtuk, hogy mind-
lelkes adaadással vette ki részét minden mozgalomban, mely az ország vagy a város
javát mindenkor elő; nem vállalt vezető szerepet, de nem adta magát ade
eszközünk sem nevezett hamis játékához, beszületes meggyőződétet követte
mindig, amitől el nem térítette sohra semmiféle tekintet, sem hatalom, sem
kitüntetés. — Hazáját akarta beszületlet szolgálni a mi szükelte társadalmunk
világában, midőn oly rendkivüli adaadással vezette 30 évén át a közmivelő dési kört,
s haraga iránti érzése tartotta őt hitközségünk élén, ahol a pontosság, szorgalom
lelkiismeretes munka által akarta a hívekben minél közelebb hozni a vallás kötött
a magyarsághoz. — Tisztelettre méltó volt az ő közszereplése, mert áthatotta
annak a II Sámonak az iránt, akit a történet igazságosnak nevez, életéhez:
Három eszmény épül fel az erkölcsi világrend, hármas fény világítja meg az emberi
boldogság utját: a Hit, a Munka és a Szeretet. Hite volt, eszmény hite, mely szer-
mekkarítót vezette sok küzdelmen át, — az adta meg neki az erőt a kitartó
munkássághoz, a rendkivüli szorgalomhoz, s az fakasztotta a végtelen szeretetet
szivében hitvese, gyermekei, családja iránt. — Ne zárjatok, az ő idege lejárt,
s ha még napokat, vagy heteket gyötrődött volna e földön, — áldom a gyed-
viselket, hogy a jelen idők hatása alatt mint zsidó érdeket büszületetten
ki egész életével beszületet szerzett a zsidó nevezetnek, mert mindig
az igazságot, csak az igazságot követte. Ebben a felemelő tudatban
indszik felé az utolsó büszül.

Führer Simon

1919. VIII/31

MTA KÖNYVTÁR ÉS
INFORMÁCIÓS KÖZPONT

Ven/1/009